

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

79

Megjelenik mindennap, a hétfői és ünnepnapok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Apáczai-utca 3. sz.

A lap szellemi részére vonatkozó közleményeket a szerkesztőség címére kérjük beküldetni.

Egy hasábos petitsor 5 kr. Hirdetés-bélyeg 30 kr.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézhetők.

LAPTULAJDONOS:

A SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA-RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

DR. PERSZ ADOLF.

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:

Egész évre . . . 6 frt — kr.

Félévre . . . 3 » — »

Negyedévre . . . 1 » 50 »

Egy hónapra . . . » 60 »

Helyben házhoz hordva:

Egész évre . . . 8 frt — kr.

Félévre . . . 4 » — »

Negyedévre . . . 2 frt — kr.

Egy hónapra . . . » 80 »

Vidékre postán szállítva:

Egész évre 10 frt — kr.

Félévre . . . 5 » — »

Negyedévre . . . 2 » 50 »

Egy hónapra 1 » — »

Egyes szám ára 4 kr.

Előfizetési felhívás.

F. évi április 1-étől a „Tiszántúl” polit. napilapra új előfizetést nyitottunk.

A „Tiszántúl” zászlójára a katolikus szellem és irány jel-szavai vannak felírva.

A „Tiszántúl” az egész országban a legolcsóbb politikai napilap.

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:

Egész évre . . . 6 frt. —

Félévre . . . 3 » —

Negyedévre . . . 1 » 50 kr.

Egy hónapra . . . — 60 »

Helyben házhoz kézbesítve:

Egész évre . . . 8 frt. —

Félévre . . . 4 » —

Negyedévre . . . 2 » —

Egy hónapra . . . — 80 kr.

Vidékre postán szállítva:

Egész évre . . . 10 frt. —

Félévre . . . 5 » —

Negyedévre . . . 2 » 50 kr.

Egy hónapra . . . 1 » — »

Kérjük az előfizetéseket mielőbb eszközölni, hogy a lap pontos szétküldése körül zavar elő ne fordulhasson.

Vidéki előfizetések legcélszerűbben postán, utalvánnyal eszközölhetők.

A kiadóhivatal.

Előadói bölcsesség.

(—a.) Rég sürgeti már a nemzeti és a függetlenségi párt és velük együtt az ország hazafias közvéleménye a magyar nyelvű tiszti akadémia felállítását. Belátja mindenki, hogy szükség van reá, hogy joga van hozzá a nemzetnek. — Csak a szabadelvűpárt nem látja be, — alkalmazkodásból.

Kisült e kérdés tárgyalásánál, hogy még Pongrácz generális is inkább a nemzettel érez, mint Pulszky vagy Láng urak, a szabadelvű párt oszlopos tagjai.

Ez utóbbi »nagy hazafi«, a bizottság előadója annyira elszégyenlette magát, hogy jónak látta bűnbakot keresni. Szemére hányta Apponyi grófnak, hogy sürgeti ugyan a magyar nyelvű tiszti akadémiát, de nem sürgeti a szemináriumok magyarosítását. Pedig »a szemináriumi nevelés nemzeti nevelésnek nem tekinthető.«

A nemzetipárt fényes tehetségű, ragyogó ékesszóllású vezére nem maradt adós a felelettel. »A katonai akadémiák az állam pénzén fenntartott, állami rendelkezés alatt álló állami intézetek. — Ezekben tehát a magyar nyelvnek kizárólagosságát vagy legalább domináló jellegét kívánhatja. De a papnevelők felekezeti intézmények.« — Továbbá, ha kifogások vannak a szemináriumok ellen, ez annak a hibája, akinek kezében a hatalom van, tehát nem az ellenzéké.

Apponyi gróf válasza a maga szempontjából kifogástalan, — de nem teljes. A tájékozatlan nagy közönség még e válasz után is azt gondolhatja, hogy van valami a képviselőházi előadónak minősíthetetlen vádjában.

Aki azon intézetek ellen, melyeknél többet senki a magyarosítás terén nem tett, melyek nemes büszkeségüket találják abban, hogy a hazafiság, a magyar érzés és magyar szellem tekintetében „nulli secundus” azaz senkinél hátrább nem állanak, — aki ezen a hazai közoktatás és nevelés terén oly nagyérdemű intézetek ellen oly hallatlan vádat emel, attól elvárjuk és megköveteljük, hogy ne beszéljen általánosságban, hanem nevezze meg akit vagy amit értett és álljon elő tényekkel, bizonyítékokkal.

E sorok írója tizenhárom éves egyházi pályáján (melyből tíz évet szemináriumban töltött) nem egyszer volt tanúja annak a szomorú ténynek, hogy hazai középiskolában végzett, érettségi vizsgálatot tett ifjak kerültek a szemináriumba — és magyarul beszélni nem tudtak. És ezek az ifjak rövid idő alatt magyar predikációt tartottak, magyar dolgozatokat írtak, kollegiumokon és vizsgálatokon magyarul feleltek.

Vegyék tudomásul, hogy a hazai papnevelő intézetek nem tíz-husz év előtt lettek a magyarosítás első rangú tényezői; hanem azok fennállásuk óta, akárhány már századok óta. Azt a fényes eredményt,

melyet a budapesti, esztergomi, pozsonyi, szepes-váraljai, kassai, egri, győri, panonhalmi, jászói, pécsi, szombathelyi, temesvári, nagyvárad, szathmári, ungvári szemináriumok (sőt még a bécsi Pázmány intézet is) a magyarosítás terén kifejtettek, azt az eredményt semmiféle mással, még a népiskolák eredményével sem lehet összehasonlítani.

Akkor, mikor még a törvényhozás termében sem volt szabad magyarul beszélni: a papnöveldek falai közt régóta magyar irodalmi iskolák léteztek a magyar nyelv és irodalom művelésére.

Akkor, mikor a közoktatás nyelve latin, német, tót vagy román volt, a szemináriumba került nem magyar ajkú ifjak ott tanulták meg a haza nyelvét.

Előkelő állású papjaink között akár-hány van, aki a szemináriumban hallott először magyar szót. Tessék körül nézni a felvidéken, vagy a német kultúrájú Dél-Magyarországon, — nyugodt lélekkel mondhatjuk, hogy a papságnak legalább fele nem állami intézetekben, hanem a szemináriumban tanult magyarul beszélni. Az, hogy Láng előadó azért nem tartja nemzetinek a szemináriumi nevelést, mert a tanítás nyelve a latin, az legjobban jellemzi az előadó ur bölcsességét. Bizonyára attól fél az előadó ur, hogy a papnöveldek a latin nyelvvel — oszt-rák szellemet szívnak magukba, akárcsak a katonák a némettel?!!

A teológia oktatás nyelve kizárólag a püspökök joga. Más abba nem avatkozhatik. De lássuk csak: hogy áll az a dolog a latin nyelvű oktatással?

A nagyvárad papnöveldeben a tantárgyaknak több, mint felét magyarul adják elő. A szentírás tan mindkét évfolyama, szentírási régiségtan, egyházjog, szónoklattan, hitelmezés tan, szertartás tan, nevelés tan, ker. műarcheológia, társadalomtudomány, közegészségtan stb. mind magyar nyelvű tantárgyak. Összesen négy tantárgy megy latinul, azok, amelyeknek egész irodalma latin.

De ha valamennyi tantárgy latinul menne is — és ez ellen senki sem tehetne kifogást — ezt a nemzeti neveléssel ellenkezőnek csak az előadó ur sok oldalú elfogultsága tarthatná. Tessék más-hol keresni bünbakot a maguk vétke mulasztásaiak palástolására!

A magyar papságnak drága kincse az az öntudat, hogy a hazafiasságból, nemzeti érzületből leczkét nem fogad el senkitől.

A pápa áldása a budapesti katolikus körnek.

A budapesti kath. kör legutóbbi közgyűléséből üdvözlő táviratot intézett a pápához, melyben hódolatát kifejezve apostoli áldásáért esedezett. Erre a pápától a következő válasz érkezett:

A szentséges Atya kegyesen fogadta a budapesti kath. kör tiszteletének kifejezését s az összes tagokra szeretetteljesen adja apostoli áldását.

Rampolla bíboros.

Miniszter változás.

Jól értesült körökből eredő hírek szerint Erdély igazságügyminiszter legközelebb megválí állásától. Üresen marad helyét, mint olyat, mely tehetségének és hajlamainak jobban megfelel a közoktatási tárcánál, dr. Wlassics Gyula foglalná el. A kultuszminiszteri tárcza betöltése sok gondot fog okozni Bánffy-nak és pártjának, mert oly főur kire ezt bízni szeretnék, nehezen fog vállalkozni arra a tövises és hálátlan földatra, mely a jövő közoktatási miniszterre vár.

A katolikus tanítók és az állami anyakönyvvezetés.

Miként a »Fejérmegyei Napló« értesült, Vaszary Kolos bíboros hercegprimás, a püspöki kar megbízásából, az e tekintetben rég kifejtett indokokra való tekintettel a belügyminiszterrel tudatta, hogy a felállítandó állami anyakönyvvezetői állásoknál, a kath. tanítók alkalmazásától tekintsen el, mert ezeket ilyesmire kiválasztani nem lehet. Ennek szükségké-

peni következménye az, hogy mindazon kath. tanítók, kik eddigelé egyes megyékben kijelöltek, a jelölésről le fognak mondani.

A tapolczai kerület és a néppárt.

A tapolczai kerület helyzetére vonatkozólag a »Vezsprémi Hírlap« legutóbbi számában a következő aktuális dolgokat olvassuk:

Tény, hogy a mostani kormánypárt a Kossuth Ferenc vezetése alatt álló frakcióval szövetkezett s annak segítségével indította nemcsak, de keresztül is vitte a katolicizmus-ellenes akeziót.

Ezért tehát a kormánypárt Kossuth Ferencnek le van kötelezve; — bár e szövetséget s az abból folyó kötelezettségeket egyelőre nincs érdekében hivatalosan bevallani, a miért alighanem nagyon szeretné, ha Tapolczán még egy harmadik párt is állítana föl jelöltet, a kit aztán a választás esélyeiért felelőssé lehetne tenni, akár a Kossuth-frakció előtt — a mivel utóvégre nem nagyon törődnénk — de másutt is...

De a Néppárt nem arra való, hogy a kormánypárti hamiskodásnak bünbakul szolgáljon; — tessék a két jó barátnak: a kormánypártnak és a Kossuth-frakciónak dolgukat egymás közt a elvégezni, — a Néppárt nem akadályozza őket ebben, s ezért nem állít jelöltet!

Mindebből pedig az következik, hogy a Néppárt hívei legjobban tesznek, ha a választásban egyáltalán nem vesznek részt; mert hogy öntudatos katolikus ember, akár világi legyen az, akár pap, a mostani kormánypárt céljait és törekvéseit bármi módon támogassa, — azt kizártnak tekintjük...

Magyar vasuti forgalmi részvénytársaság.

Egy újabb társaság, mely — a »Hazánk« szerint — célját legszorosabb kapcsolatba hozza a magyar államvasutakkal és ezek révén a kormányval. Az igazgatóság elnöke egy volt miniszter, tagjai közt ott látjuk a képviselőház vasuti bizottságának elnökét s egy másik képviselő urat, ki a mult őszén egy nagy beszédben igyekezett az agrárius törekvéseiket hitel-vesztettekké tenni. Ime itt van az egyik ok, miért! Az új társaság egyike azon sokaknak, a melyekbe befolyásos kormánypárti képviselőket azért vonnak be, hogy a jó viszonyt a mindenkori kormányval fentarthatassák. A do ut des elve a legteljesebb mértékben jut ily módon érvényre. Egy alkalommal ott állnak a t. képviselő urak a kormányval szemben, mint kérelmezők, a másik esetben ott áll a magas kor-

mány a támogatás fejében kérve támogatást! Ime az érdekek harmóniája, melyről bizonyos körök oly sokat beszélnek, a szolidaritás rugói, a melyek a nagytőke és kormánypárt közötti viszonyt oly szétléphetetlenül erőssé teszik. Annyi azonban bizonyos, hogy a képviselő urak ezekben a vállalkozásokban képviselhetik a vállalat érdekét, a kormány képviselheti a pártét, de hogy akármelyik is képviselné a nemzetét, azt kénytelenek vagyunk kereken tagadni.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése.

Április 1.

A képviselőház ma délelőtt 10 órakor rövid formális ülést tartott, melyen ujjal felolvasták a legkegyelmesebb királyi kéziratot. A királyi kézirat felolvasása után elnök enuncziálja, hogy az új ülészek megnyitott s a legközelebbi ülések napirendjére vonatkozólag tette meg előterjesztéseit. A holnapi ülésen a ház a választásokat ejti meg.

Az ülés 11 órakor véget ér.

Főrendiház ülése.

— Április 1. —

A főrendiház üléséről tudósítónk a következőkben számol be:

Szlávy József koronaőr d. e. 11 órakor megnyitván az ülést, felolvastatja a legkegyelmesebb királyi kézirat, mely az új ülészeket megnyitja.

Ezután a választásokat ejtették meg. A választás eredménye a következő:

Jegyzőknek megválasztottak:

Bánffy György gróf, Cziráky Antal gróf, Gáll József, Gyulai Pál, Nyáry Jenő báró, Rudnyánszky József báró, ifj. Széchenyi Imre gróf, Zichy Aladár gróf.

Háznagynak:

Szapáry István gróf.

Pénzügyi bizottságba:

Andrássy Aladár gróf kir. főkamrás mester, Apponyi Lajos gróf, Batthyány Géza gróf, Császka György érsek, Kusovich Svetozár főrendiképviselő, Kautz Gyula, Madarassy Pál, Pálffy István gróf, Ráth Károly, Schusztér Konstantin püspök.

Közjogi törvénykezési bizottságba.

Bánffy György gróf, Beöthy Zsigmond, Czorda Bódog kir. curiai másodelnök, ifj. Eszterházy

A „TISZÁNTUL“ TÁRCZÁJA.

„Április Elsején.“

— A »Tiszántul« eredeti tárczája. —

Írta: Gretchen.

Színhely: Neverényi kapitány lakása.

SZEMÉLYEK.

Margit Neverényi kapitány, Marika Margit unokanővére, Fritz hadnagy. Bumi hadnagy, Mérgesi ezredorvos, Liza szobalány, Pista inas.

I. JELENET.

(Margit szobája. Margit asztalkája előtt állva csomagot bont.)

Margit. Nini cipő! Kivágtott sárga cipő, épen a milyent magamnak kívántam! S ez a kis dobos mellette; valjon mi lehet benne? (Kinyitja.) Sárga paszta, csak nem arceréme?! Talán a divatos erélszínhez?! Hahaha! De hova is gondolok; arceréme, — cipő mellett! (Kaczag.) A felirat csaknem így hangzik: A bőr finomítására és üdén tartására. De lássuk csak mit ír cipőszem? (Kezébe veszi a levelet s fennhangon olvassa.) »Mélyen tisztelt Ó Nagysága! Van szerencsém megküldeni a rendelt cipőt, s hozzá ezen pépet, mely a sárga bőr épségben tartására szolgál. Általánosan nyeregzsappan név alatt ismeretes. Remélve Nagyságod meg leend velem elégedve, s kérve

becses bizalmát továbbra is legalázatosabb szolgálja: Holzlöffel Géza cipőszemester Bécs. Opernring.« — Tehát nyeregzsappan; a jó öreg, ha tudná minek néztem. Szerencse, hogy senkisémet látott... (óvatosan körülnéz) Ha Fritz hadnagy ezt tudná, tudom sokért nem adná! Na de végre elküldték falura. Legalább nem alkalmatlankodik folyton nálunk, (sugva) Marikába szerelmes az unokanővérembe, ámbár ő azt állítja, hogy a papát, a kapitány urat jött látogatni, valóban — de csitt! Nem akarok indiszkret lenni! — Már a hideg lel mikor bejön: (erős orrhangon) Margit — nagysám megengedi, hogy tiszteletemet tegyem? (Hadarva) Hogy és mint szolgál kedves egészsége? És a bájos Marika kisasszonyt nem lesz szerencsém láthatni, csak nem beteg? Oh nem! Semmiesetre; nemde Nagysád hallotta már, hogy a kis A. hadnagy meglötte magát, s D. kapitány nőül veszi W. major özvegyét. — stb. stb. (Leül egy fouteouilre. Sőhajtozik.) Oh! Aoh! (Hirtelen kopogtatnak. Margit felugrik a cipőt gyorsan elrejt, de a dobozt kint felejt.)

Marika: (Margit elébe siet.) Ah te vagy az kedves Marikám. Rég nem láttalak. (Leülteti.) Hogy vagy édesem? épen rád gondoltam; képzeld a kis Fritz hadnagy is mára ígérte látogatását, szegény! mióta falun van, annyit tanul... azok a gyakorlatok!

Marika: U—ugy! (hirtelen) Tudod-e, hogy ma április elseje van, félek ez a Fritz valami bolond ötletet hoz magával — nem gondold?

Margit: Áprilist akarna jártni velünk?

Nem hiszem! De mond csak, hogy sikerült a piknik? (Karonfogja Marikát.) Menjünk talán a kertbe ott zavartalanul beszélgethetünk. (Mindketten el.)

II. JELENET.

(Ugyanott)

(Fritz hadnagy.)

Fritz hadnagy: Ahá! (Egy ugrással bent terem a szobában, óvatosan betéve maga után a függönyözt mellékajtót). Tehát rólam beszéltek a bájos angyalkák? Hm! Hm! igazán örvendek, hogy egy kissé hallgatóztam, hogynem mikor terítették! majd elfeledém, hogy ma április 1-seje van. A kis boszorka Margit szépen kinevetne megint. Valjon mivel fog megréfolni, mert hogy készül valami ellenem, azt nem is kétkeltem. No de vigyázni fogunk, (önérzettel) nemes ember vagyok, kardjához kapva (furesa méltósággal) rajtunk a sor kis hamis szent! Csak tudnám mit gondoljak ki, de hogy is lehetett erről megfeledkezni, (gondolatokba merülve sétál. Észreveszi a dobozt) oh — ah! Hát ez mi?! — Valóban, ha a felirat nem csal, ugy ez valamely divatos arceréme: A bőr finomítására és üdén tartására. (Bámulva.) Ki hitte volna! az angyali kis leány. Mily ártatlanul mondta még a multkor is (selypítve) irtózikom mindentől a mi a a powder vagy pirosítóra emlékeztet... S most! Április 1-sején kellett illúzióimat halomra dönteni. Lám! Lám! Így higgyen az ember a mai lányoknak! — Hopp! megvan! Most már tudom, hogy mit tegyek, de tenni kell ily alka-

Ferencz gróf, Gáll József, Karap Ferencz, Mait-hényi László báró, Pálffy Miklós herczeg, Ribáry József, Schlauch Lőrincz bíbornok, Steiner Fülöp püspök, Szász Károly püspök, Szontágh Pál.

Közzgazdasági és közlekedési bi-zotságba:

Batthyányi Lajos gróf fiúmei kormányzó, Bohus Zsigmond, Csekonics Endre gróf, Festetics Tassiló gróf kir. főpohárnokmester, Hollán Ernő, Keglevics István gróf, Mailáth József gróf, Pod-maniczky Géza báró, Révay Gyula báró.

Naplóhitelesítő bizottságba:

Apponyi Lajos gróf, Batthyány Lajos gróf fiúmei kormányzó, Esterházy Miklós Mórész gróf, Görgey Kornél, Hollán Ernő, Karácsonyi Jenő gróf, Kussevich Svetozár Horvát, Szlavon-dalmát főrendi képviselő, (Draskovich gróf helyett, a ki nem érti a magyar nyelvet.)

A jegyzőkönyv hitelesítése után az ülés 12 órakor véget ért.

Biharvármegye közügyei.

Megyei közigazgatási bizottsági ülés.

— 1895. április 1. —

Biharvármegye közigazgatási bizottsága tegnap d. e. 10 órakor tartotta rendes havi ülését a megyei székház kis termében.

Jelen voltak:

Dr. Beöthy László főispán elnöklete alatt: Szunyogh Péter alispán, Papp János főjegyző, dr. Beöthy Pál t. főjegyző, dr. Popovics György h. főorvos, Hraniczky Károly árvaszéki h. elnök, Sipos Orbán kir. tanfelügyelő, Gyurkovics Kornél főmérnök, Mallász József h. pénzügyigazgató, dr. Buljovszky József kir. ügyész, Szász Ágoston, id. Gálbory Sámuel, ifj. Tisza Kálmán, Balázsházy Bertalan, Radnay Farkas, Örley Kálmán, Markovics Károly, Ertsey Géza, Torma Lajos, Hegyessy Márton, Lovassy Andor és Keszthelyi Zoltán.

Időszaki jelentések.

Első sorban is az alispán időszaki jelentése terjesztetett elő. — E szerint az elmúlt március hónap:

Az időjárás gyenge és tavaszias.

A közegezségügyi állapot kedvezőbb volt, mint az előző hónapban. A hivatalos orvosok 3646 beteget gyógyítottak s 361-el kevesebbet, mint februárban.

Uralkodó kórként mind a 17 járásban a légzőszervek betegségei szerepeltek. A heveny fertőző kórok közül:

1. A ronesoló toroklob 8 járás 18 községében jött elő, u. m.: Komádi, Derecske, Nagy-

Léta, Sáránd, Csökmő, Bagamér, Szakadát, H.-K.-Pályi, Nagy-Szalonta, H.-Pályi, Esztár, B.-Ujfalú, N.-Harsány, F.-Vásárhely, Köbölkut, Kis-Jenő, Konyár és Illye községekben. Beteg volt 56, gyógyult 29, meghalt 18, ápolás alatt maradt 9.

2. Kanyaró 6 járás községében fordult elő, u. m.: Derecske, Kötegyán, Szent-Jobb, Hollód, Illye, Szalacs, Asszonyvásár, Csanáros, Boesoly és Tótiban.

Rendőri boncsolat eszközöltetett 7 esetben, melyek közül öngyilkos volt 3, baleset által ki-múlt 1, természetes, de rendkívüli halálal 3.

Utadó leírások.

Elek Guszávné terhéről 13 frt 22 kr. Id. Jám-bor Lajos 3 frt. Tuka község 90 frt 97 kr. M.-Homorog 47 frt 12 kr. Zsáka 10 frt 50 kr. N.-Ba-jom 72 frt 58 kr. Nyüved 14 frt. Pelbárhida 12 frt. N.-Kágya 13 frt 12 kr. Bikács 60 frt 78 kr. Nyárszeg 37 frt 54 kr. B.-Ujfalú 28 frt 50 kr. Pocsaly 4 frt 50 kr. Csételek 38 frt 15 kr. K.-Kereki 10 frt 50 kr. Váncsod 31 frt 50 kr. P.-Tamási 11 frt. Szerep 50 frt 70 kr. H.-K.-Pályi 18 frt. N.-Harsány 30 frt. Alsó-Valanyagra 40 frt 50 kr. Braszt 18 frt. Brost 4 frt 50 kr. F.-Vale-nyagra 6 frt. Kiskok 12 frt. Magura 7 frt 50 kr. Belfényér 14 frt. Kocsuba 4 frt 50 kr. F.-Györös 10 frt 50 kr. Piskolt 173 frt 78 kr. Bevehetetlen-nek bizonyult utadó hátralék leírása elrendeltetett.

Ér-Olaszi, Serjes, Szurdok, Véresorog és Fancsika községeknek, a községi közmunka egy részének kötelező megváltását kimondó határo-zatai jóváhagyattak.

A kir. tanfelügyelő jelentése szerint

kisdod-óvodák felállítása ügyében Felső-Ábrány, Vedres-Ábrány, Bályok, Albis és Széplak köz-ségekben tárgyalások tartattak s drág-cségei államiskola megvizsgáltatván, rendben talál-tatott.

A kir. ügyész jelentése szerint

az elmúlt március hónap végén a helybeli kir. törvényszéki fogházban le volt tartóztatva 177 férfi és 24 nő.

A pénzügyigazgató jelentése szerint

a folyó évi február hónap befolyt

egyenese adó	192,360-72
hadmentességi díjban	995-41
jogilletékben	49,518-54 ¹ / ₂
fogyasztási s italadóban	110,521-03 ¹ / ₂
bélyegben	22,413-04 ¹ / ₂
dohányeladásban	67,804-72 ¹ / ₂
összesen	443,714-98

IV. JELENET.

(Fritz hadnagy szobája. Este 10 óra.)

Fritz: (Tükröt előt.) Csak tudnám mit kezd-jek ezzel az átkozott érme-el! Már csaknem elolvadt a zsebemben; ha ellökném, még meg-találná valaki. — Hátha felkenném! Hiszen ha Margit nagysádnak jót tesz, nekem sem árt. (Diadalmasan.) Ez lesz a legpompásabb tréfa! Milyen szemeket vet majd ha észreveszi rózsás arcomat, mert hogy rózsás lesz az bizonyos; olyan mint az övé. Csak a használata, az, az! Talán vízbe kellene tenni, vagy habba verni? Megvallom sok ermet használtam már, de lel-kemre ilyen még nem. Hátha még szeplő ellen használódó. Akkor ez az, amit oly régen óhajtott! (Arcára keni.) Bár megvallom eleinte nem mutat jól. Na de holnapra! Csak olyan parfümeje ne volna, majdnem hogy nem kelle-metlen! Jó éjt! (Elfújja a gyertyát lefekszik.)

V. JELENET.

(Vendég szoba. Esti 10 óra Marika tükröt előtt.)

Marika: Valjon minő hatása lehet ennek a érmenek — ha Margit csakugyan ezt hasz-nálja úgy pompás szer. De valjon hogy hasz-nálja, bizonyára nem oly sürű állapotban (gon-dolkozva) hideg víz fel nem oldja. tehát csakis meleg vízzel felengedve. Rajta próbáljuk meg. A ki mer, az nyer. (Tányérba vizet önt s a szap-pant felhabozza arcára keni. Elfújja a gyertyát.)

VI. JELENET.

(Fritz hadnagy szobája. Reggel. Fritz, majd szolgálja. Bumi hadnagy barátja, az orvos.)

Fritz hn.: (Schlafrokan lapot olvas.) Külö-nös! Az arcom ég, a fogam mintha fájna a szemem is alig bírom nyitva tartani, pedig már 10-kor lefeküdtem. Különös. Bizonyára a városi nyomott levegő okozza. (Kiált.) Pista! A regge-limet!

Pista: (A reggelit hozza leteszi. Szalutál. Ész-revére Fritz hn. festékes arcát — zsebkendőjébe nevet.)

Fritz hn.: Hát téged mi a guta lelt?

Pista: (haptákba áll folyton nevetve) Jelen-tem alásan a hadnagy urnak csak eszembe jutott valami! Bruhahaha!

Fritz: Akkor csak indulj kifelé, s ha eszedre tértél vissza jöhetsz.

Pista: (Szalutál. Folyton nevetve csaknem (zaladva el.)

Fritz: Bizony ezek a szolgálk már türhet-lenek! (Kopognak.)

Bumi: (belépve Fritz felé rohan) Szervusz barátom éppen most érkeztem s hallva, hogy itt vagy (hirtelen visszahökken, Fritze bámul, majd hangos kacajra fakad.) Barátom! Fritzikém! Mi történt veled?

Fritz: (Vontatva.) Már mint velem? (Indig-nálódva.) Hát már te is? Az előbb Pista, most meg te? Hát az egész világ nevetni fog ma.

Bumi: Már mire való ez a komédia, avagy tagadni akarod borzasztó kinézésed! Még a haldokló is kacajra fakadna!

lommal valamit, én tehát azt teszem, hogy elő-ször is ellopok egy kis »bőr üditőt«. Az ör-dögbe! majd kitörök a nyelvem belé — s a többi majd meglátjuk. Előbb alszom rá egyet s a tréfa holnap sem késik. Az éj, a magány ad majd jó tanácsot. (Elégedetten mosolyog, láb-ujjhegyen távozik, ahol bejött).

III. JELENET.

(Margit szobája; Marika majd Margit. Vacsora után.)

Marika: (bejön) Tessék már megint nincs itt! (kiált.) Margit! Margit! — Utóljára is bevá-rom, mert okvetlen beszélnem kell vele! (Ásit. Majd körülnézve.) Meg kell adni, gyönyörű kis szobája van az én unokanővéremnek (gunyosan) Persze! Rá ér rendezgetni. (Körüljárkál, az asztal előtt meglepetve áll meg) Ha nem csalódom ugy ez a legujabb kréme a bőr finomítására s üdén tartására. Világos minden! No végre megcsip-telek! Azt hiszed nekem nem lesz ilyen érmem? Dehogy nincs! (Kivesz egy adagot gondosan el-rejtve távozik.) Holnapra! (Margit belép.)

Margit: Ha nem csalódom ez a Marika hangja volt. valjon mit akarhatott? Na nem baj, ma úgy sincs jó kedvem. (Észreveszi a nyi-tott dobozt.) Megloptak. Valjon ki lehetett. Bizo-nyosan az az oktondi Liza, azt hitte arczéremé. No bizony akkor mondhatom szépen megjárta. Lesz kaczagás ha holnap elmondom! (Óráját nézve.) Már 10 óra! ilyen késő, ideje lesz le-feküdni. (El.)

NAPTÁR.

— Április 2. —

Kedd, Róm. kath. Paulai Ferencz, Prot. Teodózia Gör. kel. márcz. 21. Ifj. Jakab. Izr. Nisau 8.
Nap két óra 24 p., nyug. 6 óra 12 perc. Hold kelt 9 óra 2 p. nyug. 1 óra 31 p.

Április 2. Folytatólagos sorozás Nagyváradon.
5. Katonai lövésár Nagyváradon.
7. A kerületi betegsegélyző egyesület ülése.
8. Bihar megyei községi és körjegyzők egyesületének rendkívüli közgyűlése d. e. 10 órakor a Szechenyi szállodában.
15. A nagyváradai építőiparosok társulatának közgyűlése d. e. 10 órakor az ipartestület helyiségében.

Hadapród iskolák.

— A hivatalos értesítés kivonata. —

A cs. és kir. hadapród iskolákba az 1895—96-iki tanév kezdetén (szeptember 15.) nagyszámban fognak növendékek felvétetni és pedig: a bécsi, budapesti és prágai gyalogsági hadapródiskolák I. évfolyamába, mindegyikbe 100; — a Károlyvárosi, a morvaországi königsfeldi, a Krakó melletti lobzówi, a nagyszebeni, trieszti, marburgi, a Grác melletti libenam, a pozsonyi, az insbrucki, a temesvári és a Pétervárad melletti kameniczi gyalogsági hadapródiskolák I. évfolyamába, mindegyikbe 30—50.

A bécsi tüzérhadapród iskola I. évfolyamába 110; — a hamburgi utász hadapródiskolába 50; — a morva-fehérttemplomi lovassági hadapródiskolába II. évfolyamába 80, a III. évfolyamába 30.

A gyalogsági hadapród iskolák II., III. és IV. évfolyamaiba, továbbá a lovassági iskola IV. évfolyamába, valamint a tüzér és utász iskolák évfolyamába csak annyiban fognak növendékek felvétetni, amennyiben egyes helyek rendelkezésre állnak.

A felvétel feltételeit tartalmazó utasításokat tartalmazó füzetek megjelentek Seidel L. W. és fiainál Bécsben és Grill könyvtáránál Budapesten.

Az általános feltételek a következők: magyar vagy osztrák állampolgárság, testi alkalmatosság, kifogástalan előélet, az elért de tul nem haladott életkor, megfelelő előképzettség, a szabályszerű felszerelési tárgyak beszerzése

és jókarban tartása iránti kötelezettség elvállalása saját költségre, a tandíj kellő időben való lefizetése.

UJDONSÁGOK.

Lapunk egyes számai a következő hitelekben kaphatók:

Kiss Dávid kereskedése Fő-utca,
Sonnenwirth-féle bazárban Fő-utca,
Sonnenfeld Adolf papírkereskedésében Fő-utca,
Kádár és Kiss cégnél Kishid-fő,
Kutasi D. papírkereskedésében Uri-utca,
Pauker Dániel papírkereskedésében Kis-piacz,
Reich Sándor vegyeskereskedésében Szent-János-utca,
Mezey János fűszerkereskedésében Körös-utca.
Reich Antal kereskedése Nagy-Fürdő-utca.
Ugyanezen helyeken előfizetések is elfogadhatnak.

* **Br. Gerliczy Félixné** felelete a „Biharmegyei és Nagyváradai nőegylet” részvétirtára. Br. Gerliczy Félixné a következő levelet intézte a napokban Grünfeld Henrikné nőegyleti alelnöknőhöz, feleletül az egyesület által hozzá intézett részvétirtatra:

Nagyságos Alelnöknő!

Édes kis unokám és felejthetetlen jó férjem rövid egymásutánban bekövetkezett elhunytá alkalmából hozzám intézett meleg és hiszem, hogy őszinte és engem a könyekig megható részvétükért fogadják megtört szívem legmélyebb háláját. Sokkal fájóbbak és sokkal mélyebbek a sebek, melyeket a sors rajtam ejtett, hogysen azok teljes begyógyulását valaha csak reményelhetném is, de hiszem, hogy Istenben vetett igaz hitem, erőt ad majd, hogy elviseljem azokat.

En ugy érzem, hogy az őszinte részvét enyhíti a fájdalmakat. Az önök: a „Biharmegyei és Nagyváradai nőegylet” részvéte pedig nem csak enyhíti, de vigasztal is! Ez egyesületben életem egy jelentékeny korszakát éltem le és abban találok majd vigasztalást, hogy e nemes egyesület nemes céljainak megvalósításában életem hátra lévő idejét önökkel együtt, erős hittel, őszinte szeretettel és azon reményben töltök el, hogy saját sebünket gyógyítjuk akkor, mikor gyógyítjuk a másokét és enyhítve mások bánatát, saját fájdalmunk is enyhülni fog.

Kegyeskedjék Nagyságod hálás köszönetemet az igen tisztelt Egyesület előtt tolmácsolni.

Őszinte tisztelője és híve:

Nagyvárad, 1895. márcz. 25.

Özv. **Báró Gerliczy Félixné,**
sz. **Kornis Luiza grófnő**
elnök.

rom levenni a doctor ur, talán megmondhatná — — —

Mérgesi: Persze, persze, hát hol is van az a crème?

Fritz: (előhoz egy kis maradékot, habozva.) Ez volna az...

Mérgesi: (Kezébe veszi, majd mérgesen ledobja, sapkája után nyúl.) Hogy ez micsoda? Azt mondjam meg, közönséges nyeregszappan — de hogy a hadnagy ur miért kente az arcára, azt már nem tudom, vegyen egy, kefét s surolja le vele. (Dörmögve ki.) Atkozott kölykök. Áprilist járattak velem.

VII. JELENET.

(Margit szobája; reggel; Margit. Liza, később Mariska.)

Margit (asztalkája előtt állva cipőjét tisztítja nyeregszappannal.)

Luiza (berohan.): Nagyságos kisasszonyom a Mariska kisasszonyunk... beteg.

Margit: Mit mond?

Liza: Azt instálom, hogy a Marika kisasszony rosszul van, olyan sárga mint a fal, (összezsapja kezét), Jesszus Máriám, még himlős talál lenni! Szaladok a doktorért! (Futva el.)

Margit: Ahá! sejtem; a nyeregszappan!

Mariska: (Beront. Meglátja a dobozt, felkapja fenyegetően.) Margit! Margit! Mivolt ebben? Felelj?

Margit: (ártatlanul.) Mi volt? Hisz láthatod még most is benne van. Nyeregszappan, de sárga cipőt is szoktak vele tisztítani. Mutatja a felíratot. A bőr finomítására s üdén tartására!

(Függöny le.)

* **A Ferenczek napja.** Azok a Ferenczek, akiknek ma van a névnapjuk, bizonyára sok gratulációt kapnak minden felől. A jókívánatok egész halmazával borítják ma be őket. Legyen köztük a miénk is. Különösen a város érdemes és jólelkű polgármesterét: Sal Ferencz kir. tanácsost szokták fölkeresni e napon azok, akik tisztelettel és szeretettel kívánnak neki jó egészséget. És kik lennének azok első sorban, ha nem az ő tisztviselői, akik e családias jellegű alkalommal nem hivatalosan, hanem fiúi szeretettel jelennek meg előtte külön-külön kifejezni a jókívánatokat.

* **Az újszülött főherceg keresztelője.** Augusztai főhercegnő újszülött fiát — mint Bécsből Jelentik — dr. Steiner Fülöp székesfehérvári püspök fogja megkeresztelni. A keresztelő valószínűleg a jövő hó második felében lesz.

* **Április 1.** Sokat bolondoztak a tegnapi napon még az okos és komoly emberek is. Amint nem lehet kiküszöbölni a társaséletből az újévi gratulációkat még bizonyos „játékonyezélu megváltás” czimén sem, azonképen mindig tréfás, bolondos nap marad az április 1. Sokan azzal az erő, előre megfontolt szándékkal hagyták el a fodros vánkösokat, hogy vigyáztak magukra, nehogy felüllessék őket és mint rendesen, azok felejtették el leghamarább, hogy a nevezetes napon nem szabad semmitsem komolyan venni. Felültek annak rendje és módja szerint és nevettek ők is azokkal a mókázó egyénnel egytaktusra, akiknek sikerült a tréfa, a bolondos tréfa. Természetes, hogy a szellemes felülletek között még nagyobb számmal fordultak elő a durva ostobaságok, de hát ezen a napon minden szabad...

* **Tüzoltó kongresszus Kolozsvárról.** Az idei országos tüzoltó-kongresszust, mint a tüzoltószövetség központi választmánya elhatározta, Kolozsvárról fogják megtartani ez év augusztus 18., 19. és 20-ik napján. A kolozsváriak már nagyban készülnek a tüzoltók fogadására, száztagu bizottságot választottak, a melynek feladata az ünnepélyek sorrendjének a megállapítása és az előkészületek megtétele.

* **Csalódás — kötel.** Puskás Róza, ki Képes Ignác nagyváradai lakosnál mint szobaleány volt beszegődve, vasárnap délután 4—5 óra között a padláson egy ruhaszártó kötéltre felakasztotta magát. A szerencsétlen leány pár nap óta buskomor volt, mert kedvese megcsalta és ezért választotta magának ezt a csuf halált. Mikor a kötelet, melyen a gerendáról lelógott, elvágták, még egész meleg volt a hulla. Dörzsölték, élesztették a szerencsétlent, de hasztalanul. Levelet is hagyott hátra, melyben bocsánatot kér testvéreitől (az egyik Kiss Kálmán nagyváradai rendőr neje) és kifejezést ad annak a fájdalomnak, hogy mennyire sajnálja itt hagyni kis fiát. A levél azt is megmagyarázza, hogy csalódott szerelém egy férfi hűtlensége kergette a halálba.

* **Az 1884. beliek fegyvergyakorlata.** Kissé szokatlan ez a hír, különösen azoknak az embereknek, kik már két év előtt lemondtak arról a boldog reményről, hogy még valamikor katonák is lesznek, felöltik a tartalékosok részére gondosan őrzött elnyűtt mondurdarabokat. Ritka eset az, mikor a kivénült rezervistát, akit már a „standból” is kivettek és két évre átkommandóznak a mi hadseregünkhöz a tizennegyedik esztendőben hívják be az állam kószájára. Erre pedig nagy kilátásuk van az 1884-ben besorozott közös hadseregbeli tartalékosoknak, kik mult év végével a honvédség kötelékébe léptek. Mint értesülünk, behivatnak a közös hadseregtől áttet tartalékosok.

* **Megint a legsötétebb bün.** Timár Géza kis-kut-utcai lakos vasárnap délután kint járt nejével a nagyvárad-olasz közsirkertben. Borzasztó meglepetés érte őket. Egyik sir szélén egy idétlenül született leánygyermek hullájára

Fritz: (A tükörhöz szalad, arcához kap, szintén nevet.) Ezer menykő! Egész megfedekeztem kalandomról. Tudod, hogy hadi lábon állok a kis N. Margittal, tegnap a véletlen kezembe játszott a kis hiuság arczénejét, s én most itt állok nem tudva nevessek-e vagy bosszankodjam, mert az bizonyos, mióta rajtam van ez az átkozott pancs, valami különös érzés vett rajtam erőt, már már influenzától tartottam. Kiváncsi vagyok minő hatása volt? (A mosdótálhoz megy, szapanal dörzsöli a képét. De a megkeményedett nyeregszappan csak helyenként válik le. Kétségbeesetten egy székre rogy.) Nem akar lejönni! Kelepezébe jutottam! Csak tudnám mivel szedjem le ezt a bűbajos crémet — hát kellett ez nekem!

Bumi (elszántan.): Tudod mit, hívjuk el az öreg ezred orvosunkat. Ő discret ember. (Sietek! Gyorsan ell.)

Fritz: (Magában.) Csak addig ne jöjjön, senki még megérkezik! (Nemsokára kopognak.) Szabad! (Fellelegzik.)

Mérgesi dr. (felteszi pápaszemét s Fritz hadnagyhöz közeledik.) Mutassa a nyelvét!

Fritz (ijedten): A nyelvemet? Bocsánat, doktor ur, azaz, hogy nem is — — (elszántan.) csak az arcom sérült meg — nem párbaj, hanem izé — egy barátom küldött valami crémet —

Mérgesi: Értem már a créme mérgezett volt...

Fritz: Dehogy, világért sem, hanem hogysis mondjam — arczéme volt és most nem bi-

akadtak. Azonnal elhagyták a temetőt és jelentették az emberi érzést felháborító bűnös eseményt a rendőrségnek. A kis hullát beszálaltották a hullaházba és a piszkos lelkű anya puhatolása iránt pedig megtették a lépéseket. Mint értesülünk, már is van eredménye a nyomozásnak, melyet azonban ezuttal elhallgatunk a vizsgálat érdekén.

* **Kinevezés.** A magy. kir. pénzügyminiszter Veress Zsigmondot, a magy. kir. kataszter létszámába a nagyvárad felügyelőségénél felmérési növendékké nevezte ki.

* **Nemesszivű főúr.** Batthyány József grófnak majdnani (torontálmegyei) volt jobbágysai nem akarták megfizetni a váltságösszeget. Tíz évi pörösködés után végre árverésre került a dolog. A majdnaniak deputációt küldöttek a grófhhoz, hogy könnyítsen valamit a terhükön, mire a jólelkű gróf a pörös összegek 9 évi kamatait, mintegy 40.000 forintot, elengedte a községnek.

* **Alapásáskor talált kriptá.** Weimann Jakab nagyvárad háztulajdonos a Kolozsvári-utcán építkezik. Amint a munkások az alapot kezdték ásni, rendkívül sok embercsontokra akadtak és feltűnt nekik, hogy az ásó, meg a csákány használásakor, a talajból tompa, dübörgésszerű hangok verődnek vissza. Mind-egyiknek az volt a véleménye, hogy ott valami üregnek kell lenni. Nem is csalatkoztak feltevésükben, mert alig csákányozták a földet tovább, egy kriptaszerű épületre bukkantak. Szabó Gábor rendőrbiztos jelentést tett az esetről a rendőrkapitánynak, a ki a mérnöki hivatalt értesítette és felkérte, hogy tartson soron kívül szakértői szemlét. Az embercsontokat elszállították a temetőbe és a sírásó eltemette.

* **Csillag-hullás.** Április 1-sővel fejezték be önkénteseink Lausch kapitány iskola-parancsnok vezetése alatt az elméleti kiképezést. Tegnap lettek a századokhoz visszavezényelve, hogy ott a szükséges gyakorlati ügyességet elsajátítsák. E nap rájuk nézve már azért is öröndetes, mert közülük 16 káplár és 6 pedig gefreiteri rangot nyert.

* **Vesztett kutya a szőlőhegyek közt.** Tegnap egy vesztett kutya kóborolt a nagyvárad szőlőhegyek közt, mely valószínűleg a városból került oda. A vesztett eb Sztozár Mihály vinczellér kuttyját megmarta. Sipos Imre hegyőr azonban szerencsére észrevette és mind a két állatot lelőtte. A nagyvárad kapitányi hivatal ennek folytán a lelőtt kóbor kuttyát felbonczoltatja s ha a vesztettséget csakugyan konstatálják, akkor a szokásos 40 napi zárlatot elrendelik.

* **Városi közigazgatási bizottsági ülés.** Nagyvárad város közigazgatási bizottsága f. hó 4-én csütörtökön délután 3 órakor tartja rendes havi ülését.

* **Pusztító tüzvész.** Nagy tüzvész pusztított a Károlyvárosban. Mint onnan írják, a tűz este 10 órakor támadt és több mint harmincz házat hamvasztott el. Emberélet szerencsére nem vesztett el. A kár körülbelül háromszáz forint. A legtöbb ház biztosítva volt.

* **Hirtelen halál.** Jakó Károly nagyvárad lakos nagyon szerette az itókát; e miatt delirium tremensbe esett. A kezelőorvos valami idegesillapító szert írt neki, hogy óránként vegye be. Ő azonban kapta magát és egyszerre megitta. Csakhamar rosszul lett és elaludt örökre. A család jelentése alapján a rendőrség vizsgálatot tartott az ügyben és elrendelte a bonczolást. Szakértői vélemény szerint a halál oka nem az orvosság rendellenes használatából származott.

* **A sorozás eredménye.** A márczius hó utolsó napjaiban tartott sorozás a következő eredménnyel végződött. Az első korosztályból 200 hadköteles közül 66 besoroztatott, 7 távol maradt. A második korosztályból 120 hadköteles közül csak 18 lett besorozva, távol maradt 7. A tegnapi utolsó napon pedig a harmadik korosztály 144 hadkötelese közül besoroztatott 9, távol maradt 6. A sorozást a mai napon fogják befejezni; ma az idegenekre kerül a sor.

* **Sok az örült.** A civilizáció haladásával együtt nő az elmebetegség száma is. Statisztikai adatok bizonyítják, hogy a megzavarodott elméjük évről-évre szaporodnak s folyton újabb és újabb tébolydák felállítása válik szükségessé. Ennek bizonyossága az a hír is, melyet Egerből írnak: Szomorú karaván érkezett Egerbe kedden délelben. — A belügyminiszter rendeletére harmincznál több örült nő szállítottatott Egerbe, az irgalmas-nővérek tébolydájába, a kiknek Budapesten, a lipótmezei nagy sirbölt-palotában már nem jutott hely. A boldogtalan élőhalottakat a vasúti állomástól erős rendőrfedezettel szállították be új otthonukba.

* **Epilog.** A nagyvárad polgári lövészegylet szombaton délután tartott választmányi ülésében Konda Sámuel lövészkirályt és egyleti lövész-mestert kitérte tagjainak névsorából. — Kondának lemondó levelét figyelmen kívül hagyták, azzal indokolván ez eljárását, hogy Kondának szükségtelen volt lemondani, mivel becsülete be lévén szennyezve, eo ipso megszűnt az egylet tagja lenni.

* **Kiss Ferencz 3 havi szabadságon.** Dr. Kiss Ferencz megyei főorvos — mint már jeleztük — három havi szabadság időt kért a megyétől. Ezen idő alatt dr. Popovics György tb. főorvos fogja helyettesíteni.

* **Az újárósi posta- és távirtdahivatal helyiséget cserél.** A kereskedelemügyi miniszter megköszönve a város közönségének azon készségét, hogy a jelenlegi helyiséget az eddigi feltételek mellett 1896. december 31-ig felajánlotta a jelzett hivatal elhelyezhetése végett, tudatja, miszerint időközben a posta- és távirtdahivatal a Margulit Gyula-féle házban oly helyiséget talált, a postahivatal hosszabb időn át maradhat, ennél fogva a város szíves ajánlatát nem veheti igénybe.

* **As őszi hadgyakorlatok.** Még alig multak el a kiváló momentumokban gazdag borossebesi királynapiak, már is újabb felséglátogatásra van kilátás. Déváról jelentik ugyanis hogy ott mind jobban tartja magát az a hír, hogy az őszi nagy hadgyakorlatok, melyeken a király is jelen lesz, a délkeleti fensíkon fognak megtartani Déva, Szászváros, Gyulafehérvár és Szászsebes közt. A hadtestek kivétel nélkül a Maros völgyén vonulnának. Ugyanezen hír szerint a kiálandó tartózkodási helye Déva volna.

* **Az építőmesterek baja.** Megkezdődtek az építkezések és azokkal együtt megkezdődtek az építőmesterek által minden évben átkozni szokott mizériák is. Nem kapnak ebben az inséges világban napszamosokat. És a mi legbosszantóbb rájuk nézve, az a szekeresek magatartása. Nagyváradon olyan magas fuvarbért követelnek tőlük, hogy különösen a nagyobb építészek vidékről kénytelenek fuvarosokat hozatni. A reáliskola építésénél előnyös feltételek mellett kaphatnak fogalkozást azok a szekeresek, a kik tisztességes keresetre számítanak és nem akarják a vállalkozó helyzetét kiaknázni. Ezt a körülményt különösen a környékbeli ló-tartó kis földműves gazdák figyelmébe ajánljuk.

* **Omladozó hegyek.** Marostordamegye Bő községének lakóit állandó rémületben tartja a magasabban álló hegyek folytonos omladozása. Ugyanis mióta a hó eltűnt a hegyekről, hatalmas rétegek, egész kőtáblák szakadnak le, elborítván az alatt elterülő szántóföldeket és kaszálókat. Azt mondják a falubeliek, hogy ha ez még tovább is így tart, aligha el nem fogynak a hegyek Bő határáról.

* **A Körösből kifogott hullá.** Említettük, hogy Nagyváradon a nagy hid közelében egy ember a Körösbe esett és a rendőrök csak halva tudták kifogni a vízből. A szokásos agnoscolás megtörténvén, felismerték az öreget. Sipos István 78 éves egyker porondi háztulajdonos volt a halott. Utóbbi időben anynyira elszegényedett, hogy koldulni járt. A szerencsétlent a város költségén helyezték örök nyugalomra.

* **Hogy épült fel a püspöki ref. templom tornya?** A mult század közepe táján Madari István, egy kitűnő jóhumorú ember, volt ev. ref. lelkész a Nagyvárad szomszédságában lévő Bihar-Püspökiben. Mikor már előregedett, egyszer bejött Nagyváradra Forgách akkori róm. kath. megyés püspökhöz s siránkozva kezd panaszkodni neki.

A püspök kérdésére, hogy mi a baja, — így felelt:

»Nagy bajom van, kegyelmes uram, el akarok csapni az eklézsiából, mert öreg lévén, mint a vén cigány, felejteni kezdem a múltamat s azt mondják, hogy a miatyánkot sem tudom már hibánélkül elmondani.«

A püspök megrázta fejét: »Ezt nem hihetem: lássuk csak, próbáld elmondani előttem a miatyánkot.«

Madari elkezdte az imádságot, de úgy mondta, hogy e kérést: legyen meg a te akaratod, mindig kihagyta, mit a püspök észrevevén, figyelmessé tette e hibára. Ekkor Madari alázatosan kérte, hogy írja le neki a kifelejtett mondást egy zsebéből kivett papírra és emlékül, hogy maga a püspök írta ezt, jegyezze oda a nevét is. A püspök teljesítette a kérést, s csak később tudta meg, hogy mikép tréfálta meg Madari.

Ugyanis akkorában nem volt szabad tornyot építeniök a kálvinistáknak imaházukra s hiába kért erre engedélyt Madari, földesura, a püspök, nem engedte meg. Végre, hogy az engedélyt mégis megnyerje a fentebb elmondott tréfát eszelte ki: kérvénye alá íratván — mert ez volt a zsebéből kihuzott papíros: — Legyen meg a te akaratod. Gróf Forgách Pál püspök.

Igy épült fel a Püspökiben még ma is fennálló torony, mely újabb időben annyi vicezés tárgyává lett.

* **Eltették a láb alól.** Mohácsról írják egy lipovai tekintélyes földbirtokos, Vujkovics Dobránt holtan találták meg istállójában Vujkovicsot meggyilkolták; a gyilkos feleségének szeretője, Mragyanovics Bogiszlav volt, aki a meggyilkolt feleségével és annak anyjával előre megállapított terv szerint Vujkovicsot az az istálló előtt megtámadta, tizenöt fejszecepást mért rá, úgy hogy a szerszencsűlen ember nyomban meghalt. A gyilkost elfogták. Vujkovicsot feleségének szeretője azért gyilkolta meg, mert »láb alatt volt.«

* **Három új a béke kedvéért.** Szabó József nagyvárad lakos szőlőjében Csathó Sándor, Pataki Lajossal szóváltásba elegyedett. Szó szót követett és a perlekedő felek annyira felingerelték egymást, hogy Csathó kést rántott ellenfelére. Lajos Ferencz végighallgatta a czivakodást, de midőn azt látta, hogy az egyik életveszélyesen fenyegeti a másikat, bözbelépett és Csathó kezéből ki akarta csavarni a gyilkos eszközt. Jó szándékát három újjával fizette meg a szerencsétlen ember, mert Csathó dulakodás közben késével végig vágta a keze fejét, úgy, hogy aligha segíthetnek Lajos Ferenczen a biharmegyei közkörházban, ahova azonnal beszálalták. Csathó azzal védekezik, hogy ő nem akarta ellenfelét megsebesíteni és Lajos Ferenczet is csak véletlenségből érte a súlyos testi sértés. Az iratokat tegnap áttették a kir. ügyészséghez, hova a tettest is átkísértette a rendőrkapitányi hivatal.

* **Öngyilkosjelölt katona.** Még pár hete hogy szakaszvezető öngyilkosságot követett el házi ezredünkben. Mint értesülünk ugyan olyan okból akart életének végét vetni Pintye Sándor a 37. ezred 9. századának egyik közlegénye. Pintye szombaton délután, míg társai a szobán

kívül voltak, a folyosó félreeső részén megtöltötte fegyverét s annak ravasszát a fogas egyik ágába belé akasztotta. A fegyveresövet pedig a szájába akarta venni: Mielőtt azonban ez megtörténhetett volna, a fegyver elsült s a golyó a bal felső czombján hatolt keresztül, sőt igazságos akarván lenni keresztül lyukasztotta a Pintye nadrág zsebében elhelyezett tucsat játék kártyát, melynek gyakori használata vezette az illetőt ily elhatározásra. Pintyét beszállították, a helybeli katonai kórházba. Sebe nem veszélyes amennyiben csont-zuzódás nem történt.

*** Magyarosodó község.** O-Homorog község határában lévő Grósz-féle birtokot körül-belül 40 orosházi és hódmezővásárhelyi család vásárolván meg, most — mint levelezőnk írja — a jobbmódu gazdák azon fáradoznak, hogy egy iskolát építsenek, melynek fenntartási költségeit sajátjukból fogják fedezni. Az építendő iskola református lesz.

*** Elhegedülte a becsületét.** Bázáz Gyula, kath. reáliskolai hittanárnak volt egy kitűnő hangu 100 frtos hegedűje. — Hetese megirigyelte a csinos jószágot s tegnap felhasználva gazdája távollétét, elcsente a hegedűt; de mivel ő kelme a hegedüléshez annyit sem ért, mint hajdu a harangöntéshez, kapta magát s eladta a finom hegedűt egy cigányának 5 frtért. — Elfogták s most a hüvösön gondolkodik a tegnapi feketevasárnapról.

*** A vízvezeték és a katonák.** Nagy öröm volt szombaton a városban s alig hihető, hogy a katonák között e jó hangulatot a várba bevezetett vízvezetékidézte elő. Pedig úgy van! Az utóbbi időben, de különösen a múlt nyáron igen gyakran megtörtént, hogy a várban lévő kutak annyira kiapadtak, hogy a legénység részére szükséges vizet nem szolgáltatathaták. S miután a kutak folytonos használatban voltak ennek következtében hol egyik, hol másik elromlott s gyakran megesett, hogy a legénység a közeli szomszédokból de néha a Körösről volt kénytelen a szükséges vizet beszerezni. Az ily mizeriák megszüntetésére rendelte el a 7. hadtest-parancsnokság a vízvezeték bevezetését a várba. — Szombat óta az udvaron föllállított 5 kutból nyeri a legénység a legjobb és legtisztább ivóvizet.

*** Belényesi állapotok.** Belényes, ez a hátrászeli község. — írja egyik fővárosi újság — mely eddig a dákóromán izgatás egyik főfészke volt, a magyarosodás éppen nem terjed s általában az egész község az erkölcsi süllyedés útján van. E bajokon úgy lehetne segíteni, ha az állam a belényesi alsófoku magyar ipariskola fejlesztésére az abszorbeálással fenyegetett magyarság érdekében több dolgot fordítana. Figyelemmel kellene kísérni a legszámottevőbb belényesi testületnek, a 230 taggal bíró ipartestületnek a működését is. Egy kis áldozatkészséggel és több jóakaratu figyelemmel még meg lehetne menteni Beienyest a magyarságnak.

*** Hymen.** Rosenbaum Bernát fakeskedő eljegyezte Kohn Nina kisasszonyt, Kohn Ábrahám Tisza-beői lakos kedves művelt leányát.

*** Tőlünk akarnak tanulni.** Kolozsvár város tanácsa az ott most munkában lévő csatornázás és vízvezeték létesítésével kapcsolatban a köztisztaságügyét gyökeresen reformálni óhajtja, ezért megkereste Nagyvárad város tanácsát, hogy ide vonatkozó összes szabályrendeleteit küldje meg. Ezen kívül kérdést intézett, hogy az utcák és köztérek tisztán tartása mi módon (házilag vagy vállalat után?) s milyen időközben eszközöltek. A magán telkeken felgyűlő szemét, konyhai hulladék szennyvizek fekáliák eltávolítása tekintetében minő szabályok állanak fent? (Semminők.) Mennyibe kerül a köztisztasági ügy ellátása évenként?

*** Szerelmesek harcza.** Vasárnap estefelé nagy népesödületet idézett elő egy bakajelölt. A szeretőjével valami miatt összeperelt a nagypczentezán

és a »hölgy«-et előbb kegyetlenül a falhoz vagdosztá azután esernyője nyelével a fején véresre verte. — A dühöngő embert egy arra járó uri ember fékezte meg brutális eljárásában és nagysokára három rendőr is megérkezett a botrány színhelyére. A bakajelöltet, aki besoroztatása mellett a fején levő katonasapkával tüntetett, a megvert szeretővel együtt felkísérték a rendőrségre, ahol a sérült nem kívánta a »szegény Pali« megbüntetését. — Nagy dolog is az az önfeláldozó szerelem (?)

*** Szerencsétlenség egy temetésén.** Velenéből írják, hogy Felperben egy temetés alkalmával, éppen, mikor a koporsót le akarták a sírba eresztetni, a temető fala bedőlt. A papot a romok közül huzták ki holtan; két más ember szintén meghalt, másik három pedig súlyosan megsebesült.

*** A vonatról leugrott toloncz.** A nagy-károlyi kapitányi hivataltól hatóságunkhoz egy átirat érkezett, melyben Pers Stefán 37 éves, feheretemplomi illetőségű csavargó nyomozását kéri. Az átirat szerint Perset Máramaroszigetről kísérték volna illetőségi helyére, de a fufangos ember Reszege és Piskolt állomásnál a kísérő elől a vonatról leugrott és aztán eltűnt.

*** APRÓ HIREK. Áthelyezés.** Mozzay Sándor magyar királyi 4-ik honvéd gyalogezredbeli főhadnagy Nagyváradról Nagy-Szebenbe lett áthelyezve. — **Jóváhagyott alapszabályok.** A szerepi és okányi olvasó kör alapszabályait a belügyminiszter jóváhagyta. — **Mértékhitelítés márcziusban.** Hollósy Jenő főnök kimutatása szerint márczius havában hiteltesítve lett Nagyváradon 608 hordó, 122 folyadék — 58 darab száraz tárgy — és 9 drb súlymérték. Ezeket kívül öt gázóra. — A befolyt összeg 266 korona és 46 fillért tesz ki. — **Vidéki színészet.** A marosvásárhelyi színpártoló egyesület márczius 28-án tartott gyűlésén a kolozsvári színtársulat igazgatójának, Ditrői Mórnak adta meg az engedélyt a nyári szízonra. — **Zivatar márcziusban.** Cséntáról írják lapunknak, hogy ott nagy zivatar volt. Sűrűn villámlott menyörgött és nagy jégeső hullt. — **Kegyelmet kapott ő felségétől** a múlt év nov. havában halálra ítélt Guezkó Károly galicziai paraszt, a ki szeretőjének férjét meggyilkolta. — **A balázsfalvai érseki javak átadása** végett a kormány Papp-Szilágyi László miniszteri titkárt küldötte ki miniszteri biztosul.

Vidéki levelezés.

Bélfenyér, márczius 29.

T. szerkesztő ur!

Becses lapja ugyan jelezte már bibornok püspök urunk ő eminentiájának azon kegyes tényletét, hogy a bélfenyéri szegények, mondhatni inségesek nyomorán pénz adomány és tűzfával volt kegyes segíteni. Engedje meg t. szerkesztő ur, hogy a »Tiszantul« lapjain ezen rövid hírt némi commentárral kísérem.

Hogy az ország nagy részében mondhatni általában, most a szegény nép nagy részben inséggel küzdök, erről már szinte unostigant irnak a lapok; mintha bizony az éhség a nyomda festéktől csillapulna, vagy a hideg kunyhó enyhübb lenne! Pedig a szegény népnél úgy áll ezen kérdés; hogy adj uram teremtem! de mindjárt! Egy kis segédelmet nem adnak száz jó akaratú cikikért. Hogy nálunk Bihar ország déli és délkeleti részében szintén napi rendben van most a szegény napszamos nép és az egykét holdas földművelő inséges állapotának kérdése azon senki sem fog esodálkozni, ha tudja, hogy ezen vidék normalis viszonyok között is a szegénység és a nyomor pátriája; hát most egy rossz eredményű nyár és minden munkát gátló de annál több tűzianyagot igénylő igen hosszú rossz tél után; hogy milyen itt a szegény napszamból — ha volna — élőködő emberek állapota, csak az tudja és képes felfogni, ki naponként közelről szemléli és benne él. Hiszem s jól ismervén a békésmegyei viszonyokat, biztosan tudom, hogyha az ottani szociális gondolkodásu, — pedig hát a paraszt ember ma már jó részben az, köznépet az itteni állapotokba csak rövid időre áthelyeznék, hogy ismerje meg

mi az az igazi szegénység és szükség, hát rövid idő múlva futva sietne haza, haza s szólni sem merne, hogy még neki is van valami baja!

Bélfenyér község, tiszta magyar cath. válsu mintegy 1200 lakosának egy jó részeszintén igazán földhöz ragadt szegény. Ezek az emberek, a legtöbb esetben apró még rongyokkal is fedett gyermekekkel bőven megáldva, 2—3 zsák gabona valamennyi krumpli, a tűzifa teljes hiányával, zsiradék féléről persze szó sem lehet, neki mennek a télnek; az itteni viszonyok télen át napszámot éppen nem adnak; mi természetesebb tehát, minthogy az elmúlt, az az még mindig folyó, abnormis-tél után itt is majd minden szegény ember élés ládája kiürült, s nincs egy darab fája a miből tüzet élesztene!! Mert megjegyzem, hogy az erdő hátán annyi most a hó és eső lé, hogy a bocskor azzal megbirkózni nem képes.

Ezen épenséggel nem kiszínezett állapotot a múlt héten kegyes szívű jó cselekedetekben bővelkedő kegyelmes püspök urnak elé terjesztettem, segítyt kérő soraim kíséretében. Az eredmény mi lehetett egyéb, minthogy a sok oldalról igénybe vett, de azért mindenütt s minden jó irányban sok jót tévő nemes szívű főpásztor a hitközség lelkészének kezéhez 200 frtot küldött a legsürgősebb szükségek enyhítésére: s hozzá az idei vagásban mintegy 60—70 szekérre való galy és hulladék fát ingyen átengedett a legszegényebbek segélyezésére! Az ilyen cselekedet minden frázisnál szebben és okosabban beszél. Nekem nincs mit hozzátenni. Isten sokszoros áldása és bőséges kegyelme legyen a nemes tett jutalma. A napi rendben lévő s onnan bizonynyal könnyen le nem vehető szociális kérdésnek sok mérges fogát ki lehetne törni, ha így gondolkoznának és tennének azok, kiknek az Isteni gondviselés akarata s a szerencse kedvezése az anyagi javakból fölösleget is bőven juttatott. Haj! de szomorú, hogy igen kevesen akarják megérteni a keresztény tan isteni magasztosságát; melyhez most a kor intő szózata is csatlakozott.

Megemlítem még s előre jelzem, hogy a tavasz nyitásával ugyancsak bibornok püspök ő Eminenciájára nagylelkűségéből, a hitközség erejének alig némi igénybe vételével Bélfenyéren egy II. iskolai tanterem és tanító lakás fog emeltetni. Ő Eminenciájára adománya 3000 frt körül van, s még a belehelyezendő tanerőt is egészen sajátjából fogja fizetni. Ehhez már csakugyan nem kell kommentár!

Jelen soraimat szeretném még egy kis elmefutással megtoldani, de nem teszem, mert még nekem ront valamelyik makaróni lábu jól díjazott szerkesztő vagy szak (?) referens az ellen táborból; pedig hát a praxis tudományok anyja; azért mi, kik magunk durjuk a földet jobban tudhatunk az ilyen kérdéshez okosan szólni, mint azok, kik talán a szerkesztői asztal mellett jó díj fejében irnak bármely kérdésről tücsköt bogarat, s lovagolnak az üres és hazug theória vesszőparipáján! az agrár viszonyok nyomoruságos voltát szomorúan illusztrálta a pár nap előtt lefolyt tenkei nagyvásár, a hol minden ágában az üzleti életnek a legkeservebb pangás volt érezhető; jószág és iparcikk vagy éppen nem vagy csak igen nyomott árban talált vevőre! Az a mizéria, mely azt hiszem főleg a nagy frázisokban dolgozó, a hazát egyházpolitikai törvénnyel boldogítaniakaró bölcsek (?) szabadelvű uralom hazafiatlan politikája folytán nyomorgatja a mezőgazdaságot, erősen fojtogatja már az ipart és kereskedelmet is. Csak a börze az, mely önelégülten a markába nevet és liczítál!

Végül megemlékezem a legaktualisabb thómáról az időjárásról, mely úgy a gazdák, mint a közlekedés és egészségi viszonyokra a legkellemetlenebb és ártalmas. Napok óta zuhog a sűrű eső; mindenütt lutum super lutum; utjaink főleg a Tenke—szalontai vonal feneketlen kátyúk folytonossági hiány nélkül. Pedig minden 12—15 kilométer hosszúságú területen ott lézeng hébe hoba az utkaparó; az utbiztos ur pedig egyébként is el van foglalva, hogy a rossz uton haladó XXI-eset a skiz valahogy nyakon ne csipje: De hát igaz a mi igaz, hogy ők sem saját testüikkel sem köpönyegeikkel az utakat be nem fedhetik; a kőből pedig csak szemfényvesztésül kapunk hébe-hoba. Igaz sokfelé kell az a kis utadó: Pszt!!

Soraimat mégis azzal végzem, hogy dr. Schlauch Lőrincz bíborunk püspök ő eminenciáját, mint főnkelt lelkű főpapot, a haza igaz hű fiát, a tudományok és fölvilágosodás bajnokát és bőkezű meczenását, a szegények bőkezű gyámolóját a Ur Isten mindnyájuk javára sokáig boldogul éltesse.

r. l.

Vonatok érkezési s indulási ideje.

Érkezik:	Indul:
Budapestről 2-12, 7-08, 1-50, 7-15 — 3-46.	Budapest felé 2-25, 8-43, 11-04, 12-23, 2-26.
Kolozsvárról 2-18, 10-44, 11-41, 8-00, 8-38.	Kolozsvár felé 2-19, 7-15, 2-24, 4-00, 12-05.
Szegedről 8-30, 9-32, 5-30.	Szeged felé 4-25, 7-33, 10-15.
Aradról 9-32.	Arad felé 4-25.
Vaskóh-Belényesről 11-28, 9-07.	Vaskóh-Belényes felé 5-10, 2-10.
Gyoma-Kótról 10-10, 8-02.	Gyoma-Kót felé 7-00, 2-05.
Ermihályfalváról 8-15, 9-22.	Ermihályfalva felé 6-45, 4-40.

A fekete számok az éjjeli időt jelentik.

IRODALOM.

— „Ügyvédek Közlönye.” A folyó évi márczius hó 31-én megjelent 14-ik szám tartalma: Birák és ügyvédek Vítás jogi kérdések. Sorsjegy társaságok. Jogesetek az új sommás eljárásban. Egyéb jogesetek. Vegyes közlemények. Értesítések a budapesti felsőbb bíróságnál lévő ügyekről.

EGYLET.

A „biharmegyei községi és körjegyzők egyletének” gyűlése az állami anyakönyvvezetés tárgyában.

Az állami anyakönyvvezetésnek behozatalától tudvalevőleg már csak hónapok választanak el. Ezen állami anyakönyvek vezetői nálunk is leginkább községi és körjegyzők lesznek, kik a részletek megbeszélése czéljából Nagyváradon f. hó 8-an értekezletet tartanak, melyre a következő meghívást bocsátották ki:

A »biharmegyei községi és körjegyzők egylete« f. évi április hó 8-án d. e. 10 órakor Nagyváradon a »Ssébenyi szállodában« rendkívüli közgyűlést tart, melynek egyedüli tárgya az állami anyakönyvvezetés ügyében teendő felterjesztés lesz.

Berettyó-Ujfalu, 1895 márcz 28.

Nemes Ferencz,
egyleti elnök.

Kerekes Gyula,
egyleti főjegyző.

REGENY-CSARNOK.

Az apai vér.

Regény.

Írta: Edhor J.

Fordította: Veress Zsigmond.

I.

A csinos falusi templom magas tornyán 7-et ütött az óra. Alig hangzott el kongása, s egy más, ezüst, tiszta hang rezgése hallatszott a langyos nyári levegőben. — Az estharang kondult meg és hívta inára a falu és környékének ájtatos lakóit.

A pásztor, ki nyáját a falun hajtá keresztül, ájtatosan vette le kalapját, míg fonnyadt ajkai félhangosan mormolták az angyali üdvözlét. A jól megtermett molnárné a kapu bejáratához jött s munkáit várta, kiknek estebédjüket elkészíté. Hőfehér kötényét végigsimítá, azután kezeit inára kulcsolá. És így egyenként a falunak kicsinye-nagyja elvégezte imáját, mignem az utolsó harangszóval ők is elhallgattak.

A plébánia kertjében, mely tömött egres és áfonya bokrokkal volt kerítve, a lelkész járkált csendesen fel s alá »Breviariummal«

kezében. Az estharang megszólalásakor ő volt az első, ki e mennyei szózat hívása engedelmeskedett.

Körülbelül 20 lépésnyire az ájtatosan imádkozó plébánostól, pompásan illatozó jázminbokrak alatt kis asztal s mellette pad állott, melyen egy gyönyörű, alig 14 éves fiú ült, irással elfoglalva. — Barna fürtös feje egészen el volt mélyedve a gyakorlatokban, és ezalatt elhalt a harangszó az illatos nyári levegőben. De mintegy az ifjút felköltendő még három keményebb kongás hallatszott, mely elmélyedéséből felzavarta az ifjút, ki hamar összerakta kék füzetét, és felállva, egyenesen tartott fejével végzé rövid imáját, azután büszkén hátravetve szép fejét, tiszta hangon mondá e szavakat:

— János bátyám kész a gyakorlat.

A pap, ki most az asztalhoz közeledett, alig lehetett 40 éves, de arcvonásain hosszas szenvedés látszott. Szép termete kevésbé hajlott volt és halántéka körül haja őszbecsavarodott. Nyugodt arcvonásaiban nagy lélekjóság, de egyszersmind rendkívüli szigor tükröződött vissza. Ügylátszott mintha már ifjúságában valami nehéz, valami nyomasztó súlyosodott volna ez ember vállára.

— Minden készen van Jánosbátyám, — mondá másodszor is a fiú.

— Ez az utolsó feladvány, melyet neked adtam, — mondá az áldozár — Jövő héten a városba viszlek, mert megkezdődik az iskolai évszak. Remélem, hogy ott is oly előhaladást teendesz, és oly jó maradsz, mint itt voltál. Ugy-e megteszed Félix?

— Biztos lehetsz afelől János bátyám; de te ugy-e majd sokszor látogatsz meg, valamint Dorótya néni is.

— Igen Félix; te meg aztán a szünidőkön fogsz hozzánk jönni és ez így lesz mindaddig, míg engem a temető ama szögletecskéjébe letesznek, melyet én választottam, de Isten után remélem, hogy akkor te utódod leszel és bevégezed amit én megkezdtem.

A daczos fej nyugtalanul, majdnem hirtelenül emelkedett fel a pap simogató kezei között. Hollószemeit az áldozáron nyugtatva határozottan mondá:

— Nem tudok pap és így utódod lenni, bátyám!

Arnyék vonult el az áldozár barátságosan fénylő szemei fölött.

— Tudod jól Felix, hogy e kívánságot tápláltam régóta szívemben, s hogy ennek megvalósítása által a legnagyobb örömet szerezhethed nekem, — mondá csendesen.

— Tudom bátyám, de nem vagyok képes erre.

S kis erőteljes lábával toppantott mintegy nvomatékat akarván adni szavainak.

Kissé elhalványult a pap de csak pillanatra; aztán felvevők vonásai előbbi csendes komolyságukat.

— Mily fájdalmat okozol nekem! Közönyös az előttem, ha megszomorítasz?

— Legkevésbé sem közönyös János bátyám! hisz oly szívesen teljesíteném kívánságodat, de nem tehetem . . . nem soha!

— Felejtük el egyelőre e kérdést, sok év fekszik a jelen és azon idő között midőn megint felvehetjük, mert ki tudja addig nem csendesül-e le, vagy változik-e meg egész lényed.

Rövid idő múlva, mialatt Felix fejét nagy bátyja vállaihoz tamasztá, a pap folytató a párbeszédet.

— Nem hat-e rád e csendes falusi magány és e mély benső béke? Egy papnak magasztos szent hivatását még föl sem tudod fogni.

— Talán még is egy kevésbé János bátyám! S barna fejét fölemelte. — Naponkint látom miként rejt el tudomány szomját dolgozó szobád esendjében. Tudom, hogy hivatásodnak mindennap áldozatokat hozasz. Néha figyelemmel kísértelek és láttam mint irányozvák szemeid a messze távolba; kimondhatlan vágy feküdt bennök. E fölött gondolkoztam! Nem, János bátyám egy papnak ily kis körében nem maradhatok itt megkellene halnom. A világba, a nagy világba akarok menni! Nemzeteket akarok megismerni, az egész világot akarom átrepülni és végre magamnak oly helyet készíteni, hol nélkülözhetlen leszek, a hol jól tehetek s

nagyot vihetek véghez. Lám János bátyám, ugy érzem, mintha ezt sejtene kellene, hisz »más szellemtől« vagyok áthatva mint te, s ezt magad is hányszor mondád. Nem hozhatok neked áldozatokat, legalább nem ez esetben, s nem a te akaratod szerint és így nem is lennék jó pap,

(Folyt. köv.)

T Á V I R A T O K.

Vízáradások.

Budapest, április 1. (Saját tud. táv.)

A Duna a tőváros vonalán még mindég árad; az esküternél ma délután 585 centiméter a vizmagasság. Az alsó rakodópart már el van öntve; a csatornák mindenütt el vannak zárva és gőzsivattyúk bocsátják le a szennyvizet a folyóba. Két nap alatt előreláthatólag meg fog szünni az áradás. — Varsói táviratok szerint a Visztula áradása által okozott károkat 8 milli rubelre becsülik.

Utazó miniszterek.

Budapest, április 1 (Saját tud. táv.)

Fejérváry br. honvédelmi minisztert ő Felsége tegnap hosszabb kihallgatáson fogadt. Fejérváry, valamint Erdély igazságügyminiszter ma Bécsből visszaérkeztek. Dániel Ernő kereskedelmi miniszter ma Fiumében ünnepeltette magát. József főherczegnél is jelentkezett.

Bosznia a milleniumon.

Budapest, április 1. (Saját tud. táv.)

A bosnyák országos kormány a delegációk elé terjesztendő költségvetésben másfél milliónyi hitelt akar előterjeszteni, hogy a jövő évre bemutathassák a világnak az okkupált tartományok fejlődését. Az eszme állítólag Kállay Bénitől származik.

Orosz kémkedés.

Budapest, április 1. (Saját tud. táv.)

Lembergől jött távirat jelenti, hogy az orosz határ közelében kémkedés gyanuja miatt elfogott orosz rendőrügynök a vizsgálat alkalmával kivallotta, hogy egy Lembergben állomásozó altisztól egy darab Manlicher-fegyvert vásárolt és azt ő el is küldte Oroszországba. Az altiszt is fogásban van.

Bismarck ünnepeltetése.

Budapest, április 1. (Saját tud. táv.)

Királyunk ő felsége táviratilag üdvözölte Bismarck herczegét. Egész Németország részt vesz a vaskanczellár ünneplésében. A berlini királyi színházban ünnepi előadás van ma este, melyen a II. Vilmos császár által írt prologót szavalják el. Az iskolák és hivatalok ma egész nap mindenütt szünetelnek; az állami épületek zászlódiszt öltöttek; a nagyobb városok világítással és tűzijátékkal ülik meg a mai nemzeti ünnepet.

Oroszországi hírek.

Budapest, április 1. (Saját tud. táv.)

Az orosz hadsereg a legújabb jelentések szerint teljesen föl van szerelve az új fegyverrel. — A birodalmi tanács az első általános oroszországi népszámlálásra vo-

patkozó javaslat kidolgozásán munkálkodik. — A pénzügyminiszterium eddig 2 millió pud gabonát vásárolt.

A francziák Odagaskárban.

Budapest, április 1. (Saját tud. táv.) A hóvák megtámadták a francia előőrseket; de nagy veszteséggel visszavertek.

A kubai lázadás.

Budapest, április 1. (Saját tud. táv.) A kormány elhatározta, hogy a Kuba szigetére küldött csapatok helyettesítésére 20 ezer embert fog behívni. — Martinez Campos tabornok ma a regens-királynőnél volt bucsu-tisztelgésen mielőtt Kuba szigetére menne.

Angol minisztertanács.

Budapest, április 1. (Saját tud. táv.) A Nigér mentén angol területre tört francia expedíciók ügyében angol minisztertanács volt Londonban, mely egyúttal az örmény kérdéssel is foglalkozott.

Az influenza.

Budapest, április 1. (Saját tud. táv.) Budapesten és az ország több vidékein erősen terjed az influenza, de szerencsére többnyire szelíd lefolyású. — Londonban febr. 25—márcz. 2-ig 296 egyén halt meg influenzában; Hamburgban a múlt hét folyamán 1845 influenzás beteget jeleztettek.

Közgazdaság.

Új részvénytársaság. A Glasner József és Antal cég alytt eddig fennállott kis-sebesi gránitkőbánya vállalat részvénytársasággá alakult, s kis-sebesi gránitkőbányák részvénytársaság cég alatt fog tovább működni; az új cég az eddig elvállalt munkálatokat folytatni s az eddig kötött mindennemű szerződést híven teljesíteni fogja. Erről tudatta tegnap nevezett cég a város hatóságát azzal, hogy a jelenleg fennálló szerződések is az új cégre lettek átruházva.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1895. április 1-én.

Magyar aranyjáradék 4%	— — — — —	123.50
Magyar koronajáradék	— — — — —	99.10
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4½%	— — — — —	126.—
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2½%	— — — — —	104.50
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	— — — — —	125.—
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	— — — — —	99.50
Italmérési jog megváltási kötvény	— — — — —	101.—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	— — — — —	98.25
Magyar nyereség sorsjegy-kölcsön	— — — — —	161.50
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy kölcsön	— — — — —	—
Osztrák járadék papírban	— — — — —	101.50
Osztrák járadék ezüstben	— — — — —	101.50
Osztrák járadék aranyban	— — — — —	123.75
Osztrák korona járadék	— — — — —	101.—
1860. osztr. államsorsjegyek	— — — — —	158.—
Osztrák-magyar bankrészvény	— — — — —	1083.—
Magyar hitelbank részvény	— — — — —	465.—
Osztrák hitelintézet részvény	— — — — —	411.00
Osztrák-magyar államvasuti részvény	— — — — —	445.½
20 frankos arany (Napoleon d'or)	— — — — —	967.—
Német birodalmi márka	— — — — —	59.80
London vista	— — — — —	122.20
Paris vista	— — — — —	48.40
20 márkás arany	— — — — —	11.96

NYILTÉR.

Valódi kék és fekete színű angol Cheviot öltönyök 16 és 20 frtért, tiszta gyapjú divatos Loden-öltönyök mohazöld és barna színekben 17 frtért kaphatók

NEUMANN M.

férfi-ruha-üzletében Nagyváradon csakis Bémer-tér, Kishídfő. (Czégemet hason nevű czéggel kérem össze nem téveszteni.) Vidéki megrendelések utánvétel mellett eszközöltnék. Meg nem felelő áruk szívesen kicseréltnék.

(77) 9—75

Önkéntes árverés.

A »László-malom 1-ső telepén f. hó 5-én pénteken délután 5 órakor köszön, deszkák, faanyagok, ócska vas és géprészek

készpénzfizetés mellett el fognak adatni, mely árverésre a venni szándékozók ezenel meghívtnak.

Nagyvárad, 1895 április 1-én.

A »László-malom« felszámoló bizottsága.

(83) 1—3

HEIMAN LIPÓT és TÁRSA

Nagyvárad, Zöldfa-utca.

Feltűnő női confectioné ujdonságok

az 1895-iki tavaszi idényre!

u. m.: capes, gallérok, jaquetok és esőköpenyek

a legjutányosabban beszerezhetők fönti czégnél.

Kiterjedt üzleti összeköttetéseink, valamint gyár- és export-üzletünk folytán azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy velünk e szakmában

ugy jutányosság, valamint izlés tekintetében

(75) 7—20

egyetlen czég sem versenyezhet.

A t. hölgyközönség saját érdeke üzletünket meglátogatni.

Alapított 1865-ben.

Budapest, Károly-körút.

Debreczen, Fő-piacz.